

Teorie prawa deliktów

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Wykaz literatury	XVII
Wprowadzenie	1
§ 1. Uzasadnienie teoretycznego ujęcia prawa deliktów	1
§ 2. Rodzaje twierdzeń formułowanych w obrębie poszczególnych teorii	4
§ 3. Metodologiczny status teorii prawa deliktów	6
Rozdział I. Teoria sprawiedliwości naprawczej	9
§ 1. Przywrócenie równowagi naruszonej czynem niedozwolonym jako nadrzędny cel prawa deliktów	9
§ 2. Korelatywność sytuacji poszkodowanego i osoby odpowiedzialnej za szkodę	10
§ 3. Dwie płaszczyzny prawa deliktów: obowiązki zachowania i obowiązki kompensacji	13
§ 4. Wina jako niezbędne kryterium normatywne odpowiedzialności deliktowej	15
§ 5. „Drugiego nie krzywdzić”	18
I. Znaczenie zasady <i>neminem laedere</i> dla zakreslenia ram odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną wskutek winy nieumyślnej	18
II. Zasada <i>neminem laedere</i> w polskiej doktrynie prawa cywilnego	22
§ 6. Wadliwość zachowania jako przesłanka odpowiedzialności na zasadzie winy	27
I. Bezprawność zachowania a nie bezprawność skutku	27
II. Obowiązek ostrożności (DCFR) czy wymagany standard zachowania (PETL) jako kryterium niedbalstwa	28
III. „Bezpieczeństwo ważniejsze niż pieniądze”	30
IV. Obowiązek ostrożności jako kryterium bezprawności deliktowej w polskiej doktrynie prawa cywilnego	33
V. Obiektywne ujęcie winy nieumyślnej	35
§ 7. Względny charakter bezprawności deliktowej i wyłączenie kompensacji osób poszkodowanych pośrednio	36

§ 8. Przesłanka związku przyczynowego z perspektywy teorii sprawiedliwości naprawczej	41
I. Uniwersalność przesłanki związku przyczynowego	41
II. Problem niepewności związku przyczynowego i utraconej szansy	44
§ 9. Wyłączenie kompensacji szkód czysto majątkowych	46
I. Uzasadnienie wyłączenia w przypadku odpowiedzialności na zasadzie winy	46
II. Uzasadnienie wyłączenia w przypadku odpowiedzialności na zasadzie ryzyka	48
III. Wyjątek dotyczący kompensacji szkód spowodowanych zaufaniem do nierzetelnej rady lub informacji	49
IV. Wyłączenie szerszej odpowiedzialności odszkodowawczej ekspertów wobec osób trzecich	52
§ 10. Przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody jako instytucja sprawiedliwości naprawczej	54
§ 11. Odpowiedzialność zwierzchnika za szkody wyrządzone przez podwładnego	60
I. <i>Qui facit per alium facit per se</i> : odpowiedzialność za szkody wyrządzone z winy podwładnego i odpowiedzialność za szkody wyrządzone z winy organu	60
II. Problem zasady odpowiedzialności	62
§ 12. Roszczenie o wydanie korzyści osiągniętych w związku z popełnieniem czynu niedozwolonego jako przejaw sprawiedliwości naprawczej	66
§ 13. Teoria sprawiedliwości naprawczej a prawa i interesy chronione prawem deliktów	70
§ 14. Relacje między sprawiedliwością naprawczą i sprawiedliwością dystrybutywną	73
Rozdział II. Teoria rekursu cywilnego	77
§ 1. Przyznanie poszkodowanemu kompetencji do dochodzenia naprawienia popełnionego wobec niego bezprawia jako nadrzędny cel prawa deliktów	77
I. Czyn niedozwolony jako niewłaściwe traktowanie	77
II. Prawo rekursu cywilnego	79
§ 2. Funkcja ekspresyjna (komunikacyjna) sankcji deliktowych	81
§ 3. Prawo poszkodowanego do zwiększonej kompensacji ze względu na rażące lekceważenie jego praw podmiotowych okazane przez osobę odpowiedzialną za delikt	84
I. Prywatnoprawne uzasadnienie <i>punitive damages</i>	84
II. Miejsce <i>aggravated damages</i> w prawie deliktów	87

§ 4. Znaczenie tzw. trafu moralnego (<i>moral luck</i>) na terenie prawa deliktów	89
I. Wprowadzenie	89
II. Problem przypadkowości w związku ze stosowaniem obiektywnego standardu zachowania	90
III. Problem przypadkowości szkody i związku przyczynowego	92
IV. Problem przypadkowości zakresu odpowiedzialności deliktowej	96
V. Podsumowanie	98
§ 5. Kompensacja utraconej szansy w przypadku istnienia afirmatywnego obowiązku ostrożności	99
§ 6. Sposób obliczania odszkodowania z tytułu utraconej szansy	102
§ 7. Teoria rekursu cywilnego wobec teorii sprawiedliwości naprawczej	104
§ 8. Teoria rekursu cywilnego wobec sprawiedliwości retrybtywnej	107
Rozdział III. Teoria odpowiedzialności za rezultat	111
§ 1. Pojęcie obiektywnie przewidywalnego rezultatu	111
§ 2. Interferencje bezprawności i winy	113
§ 3. Uzasadnienie obiektywnego ujęcia winy nieumyślnej	118
§ 4. Okoliczności istotne i okoliczności irrelevantne przy ustalaniu winy nieumyślnej	122
§ 5. Odpowiedzialność za całą szkodę jako odpowiedzialność za rezultat	124
§ 6. Kompensacja szkód czysto majątkowych wyrządzonych umyślnie w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami	125
§ 7. Kompensacja szkód czysto majątkowych wyrządzonych nieumyślnie w sytuacjach wymagających ochrony zaufania	127
§ 8. Problem kompensacji utraconej szansy	128
§ 9. Podsumowanie	129
Rozdział IV. Teoria wzajemności	131
§ 1. Równoważenie wolności działania i wolności od doznawania szkód jako nadrzędny cel prawa deliktów	131
§ 2. Umowa społeczna i prawo do równego udziału w bezpieczeństwie .	133
§ 3. Reguła wzajemności	135
§ 4. Stworzenie nierozsądnego ryzyka wyrządzenia szkody: zasada winy	137
§ 5. Przyzwolenie na stworzenie zwiększonego ryzyka pod warunkiem naprawienia szkody: zasada ryzyka	139
§ 6. Ograniczenie zarzutu przyczynienia ze względu na niewzajemność tworzonego ryzyka	144
§ 7. Podsumowanie	148

Rozdział V. Teoria odpowiedzialności za samo stworzenie ryzyka	153
§ 1. Koncepcja odpowiedzialności deliktowej bez szkody	153
§ 2. Niedopuszczalność kompensacji samego ryzyka	156
§ 3. Wyjątkowa kompensacja samego narażenia na ryzyko doznania szkody	160
§ 4. Przypadki graniczne	161
I. Koncepcja istotnego przyczynienia się do ryzyka szkody	161
II. Odpowiedzialność solidarna w razie wielości przyczyn alternatywnych	166
III. Koncepcja odpowiedzialności proporcjonalnej	169
IV. Koncepcja odpowiedzialności opartej na udziale producenta w rynku (<i>market share liability</i>)	174
Rozdział VI. Teoria odpowiedzialności za naruszenie praw podmiotowych poszkodowanego	179
§ 1. Odpowiedzialność na zasadzie ryzyka jako paradygmat odpowiedzialności deliktowej	179
§ 2. Teoria gwarancyjna	182
§ 3. <i>Primary rights</i> jako przedmiot ochrony prawa deliktów	185
§ 4. <i>Primary rights</i> czy <i>primary duties</i> : teoria praw podmiotowych poszkodowanego wobec teorii sprawiedliwości naprawczej	188
§ 5. Koncepcja <i>primary rights</i> jako praw do niedoznawania szkody	190
§ 6. Bezprawność naruszenia praw podmiotowych, czyli bezprawność skutku	193
§ 7. Odpowiedzialność z tytułu samego naruszenia praw podmiotowych bezwzględnych	195
§ 8. Sankcja deliktowa jako windykacja praw podmiotowych poszkodowanego	198
§ 9. Wyłączenie kompensacji szkód czysto majątkowych na podstawie teorii praw podmiotowych poszkodowanego	200
§ 10. Kompensacja utraconej szansy jako samodzielnego interesu chronionego prawem deliktów	203
§ 11. Prawa i interesy chronione prawem deliktów według aktów modelowych	206
I. Koncepcja szkody prawnie relewantnej (DCFR)	206
II. Koncepcja szkody bezprawnej	210
III. Koncepcja chronionych interesów (PETL)	211
IV. Ocena proponowanych rozwiązań	212
§ 12. Prawa człowieka jako przedmiot ochrony prawa deliktów	216
I. Wprowadzenie	216
II. Funkcje odpowiedzialności za naruszenie praw człowieka	217

III. Horyzontalne oddziaływanie praw człowieka na prawo czynów niedozwolonych	220
§ 13. Podsumowanie	222
Rozdział VII. Teoria sprawiedliwości dystrybtywnej	225
§ 1. Ogólne założenia i postulaty teorii sprawiedliwości dystrybtywnej	225
I. Miejsce sprawiedliwości dystrybtywnej na terenie prawa deliktów	225
II. Koncepcje zakładające szerszy wpływ sprawiedliwości dystrybtywnej na prawo deliktów	227
§ 2. Problem dystrybucji regresywnej we współczesnym prawie deliktów	229
§ 3. Nurt feministyczny w doktrynie prawa deliktów	231
§ 4. Problem uzasadnienia odpowiedzialności na zasadzie ryzyka za pomocą argumentów z zakresu sprawiedliwości dystrybtywnej	234
§ 5. Zakres i rodzaje odpowiedzialności deliktowej na zasadzie ryzyka ...	237
§ 6. Uzasadnienie odpowiedzialności zwierzchnika za szkody wyrządzone przez podwładnego za pomocą argumentów z zakresu sprawiedliwości dystrybtywnej i jego krytyka	241
§ 7. Wpływ poziomu zamożności osoby mającej ponosić odpowiedzialność deliktową na zakres obowiązku ostrożności i wysokość odszkodowania	246
§ 8. Odpowiedzialność deliktowa na zasadzie słuszności	250
I. Wprowadzenie	250
II. Równość udziału w ponoszeniu ciężarów publicznych jako uzasadnienie odpowiedzialności podmiotów wykonujących władzę publiczną na zasadzie słuszności	251
III. Porównanie stanu majątkowego poszkodowanego i sprawcy szkody jako główne kryterium uzasadniające odpowiedzialność małoletnich i niepoczytalnych na zasadzie słuszności	257
§ 9. Redukcja obowiązku odszkodowawczego	261
I. Wprowadzenie	261
II. Obniżenie odszkodowania ze względu na nieadekwatność stopnia winy i rozmiaru szkody	261
III. Obniżenie odszkodowania ze względu na nadmierną uciążliwość obowiązku odszkodowawczego dla osoby odpowiedzialnej za szkodę	263

IV. Obniżenie odszkodowania ze względu na porównanie stanu majątkowego poszkodowanego i osoby odpowiedzialnej za szkodę	265
V. Podsumowanie	266
§ 10. Podsumowanie	269
Rozdział VIII. Teoria podziału ciężaru szkód	273
§ 1. Uzasadnienie uzupełnienia prawa deliktów mechanizmem ubezpieczeniowym	273
§ 2. Ubezpieczenie jako odpowiedź na niedostatki sprawiedliwości naprawczej i na problem tzw. trafu moralnego (<i>moral luck</i>)	275
§ 3. Zalety ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zestawieniu z ubezpieczeniem osób i mienia	277
I. Wprowadzenie	277
II. Argumenty formułowane za wyższością ubezpieczenia typu <i>first-party</i>	278
III. Wady ubezpieczenia typu <i>first-party</i>	279
IV. Górne limity odszkodowań w odniesieniu do utraconych zarobków	282
§ 4. Przeciwdziałanie hazardowi moralnemu i prewencyjny potencjał obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	284
§ 5. Repartycja ciężaru szkód przez mechanizm cenowy	287
§ 6. Problem wpływu ubezpieczenia na istnienie i zakres odpowiedzialności deliktowej	290
I. Dostępność ubezpieczenia jako argument dla ustawodawcy przy konstruowaniu reguł odpowiedzialności deliktowej	290
II. Fakt ubezpieczenia jako argument dla sądów przy podejmowaniu konkretnych rozstrzygnięć	291
§ 7. Postulat likwidacji prawa deliktów i przejścia na alternatywne systemy kompensacji	296
I. Krytyka prawa deliktów jako systemu loteryjnego	296
II. Alternatywne systemy kompensacji (<i>no-fault compensation systems</i>)	299
Rozdział IX. Ekonomiczna analiza prawa deliktów z perspektywy teorii moralnych	305
§ 1. Wprowadzenie	305
§ 2. Odszkodowanie jako cena za możliwość przymusowego przejęcia prawa podmiotowego	306
§ 3. Teza o wzajemnej naturze przyczynowości i jej krytyka	312
§ 4. Brak odróżnienia przyczyny i warunków szkody	315
§ 5. Zasada <i>damnum sentit dominus</i> i jej krytyka	318
§ 6. Ograniczona kosztowo prewencja, czyli formuła <i>Handa</i>	319

Spis treści

§ 7. Jednolity czy zróżnicowany standard należytej ostrożności	323
§ 8. Przyzwolenie na delikty spekulacyjne i niechęć do sankcji ekstrakompensacyjnych	326
§ 9. Zasada winy czy zasada ryzyka	328
§ 10. Kompensacja szkód czysto majątkowych w ujęciu ekonomicznej analizy prawa deliktów	333
§ 11. Utracona szansa jako problem związku przyczynowego	337
§ 12. Podsumowanie	339
Podsumowanie	343
§ 1. Perspektywa odrzucenia wszystkich teorii	343
§ 2. Podejście pluralistyczne	344
§ 3. Ograniczony pluralizm	347
§ 4. Prawo deliktów jako element systemu ochrony praw podmiotowych	350
§ 5. Przyszłość prawa deliktów	352
Indeks rzeczowy	355

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl